

Verblijfskatheter

Inleiding

Onlangs is bij u een verblijfskatheter ingebracht, die u voor kortere of langere tijd moet inhouden. In deze folder kunt u lezen wat het doel is van een verblijfskatheter en wordt u uitgelegd hoe u de katheter moet verzorgen. De folder is bedoeld om de informatie die u van de verpleegkundige heeft gekregen nog eens rustig na te kunnen lezen.

Wat is een verblijfskatheter?

Een verblijfskatheter is een dun kunststof slangetje, dat door de plasbuis in de blaas wordt gebracht. Aan de punt van de katheter zit een ballonnetje, dat gevuld is met water. Dit ballonnetje voorkomt dat de katheter uit de blaas glijdt. De katheter kan afgesloten worden met een katheterventiel of er kan een urineopvangzak aan bevestigd worden. De katheter wordt vaak op het bovenbeen gefixeerd (vastgeplakt) met behulp van een huidfixatie pleister. Deze zorgt ervoor dat er niet teveel spanning op de katheter in de blaas komt te staan. U kunt niet normaal meer plassen wanneer u een katheter heeft.

Waarom een verblijfskatheter?

De blaas heeft twee functies in het urinetransport. Het dient als opslagruimte en als uitdrijforgaan van urine. Wanneer de blaas niet goed functioneert, kan de werking overgenomen worden door een katheter. De urine kan dan via de katheter de blaas verlaten.

Indien u een katheterventiel (flip flo) heeft:

Er is een aparte pagina waar het gebruik van het katheterventiel wordt uitgelegd, de verpleegkundige zal u deze folder geven.

Welke soort urine opvangzak heb ik nodig?

U heeft 2 soorten zakken nodig:

- Een beenzak ook wel dagzak genaamd. Deze kan een inhoud van 500 of 800 ml hebben. Deze zak kunt u op uw boven of onderbeen dragen met behulp van beenbandjes. De beenzak mag alleen van de katheter losgekoppeld worden indien u deze zelf wilt vervangen.
- Een nachtzak. Deze kan een inhoud van 1500 tot 2000 ml bevatten. U koppelt 's nachts de beenzak door op de nachtzak. De katheter en de beenzak vormen zo een gesloten afvoersysteem. Dit systeem voorkomt dat bacteriën in de katheter of beenzak terecht komen. Hierdoor vermindert u de kans op infecties.

Zorg dat de urineopvangzak altijd lager hangt dan de blaas indien u loopt, zit of ligt.

Wat gebeurt er wanneer de opvangzak vol is?

Naarmate de beenzak zich vult wordt deze zwaarder en voelt u de bandjes trekken. Wacht niet met het leegmaken van de beenzak totdat deze volledig vol is. Om de beenzak leeg te maken opent u het kraantje onderaan en laat u de urine in het toilet weglopen. Vergeet het kraantje niet dicht te zetten nadat u de beenzak heeft leeg gemaakt.

Kijk voor de juiste positie van het katheter op de afbeelding onderaan de pagina.

Wat gebeurt er 's nachts?

Voor u naar bed gaat koppelt u de nachtzak aan uw beenzak. De nachtzak heeft ruim voldoende inhoud voor een nacht. U hoeft 's nachts niet op te staan om de beenzak leeg te maken. De nachtzak mag niet op de grond liggen. Gebruik een bedhanger om de nachtzak op te hangen. In verband met een goede afloop van urine moet de bedzak lager dan het matras hangen.

Vergeet niet het afsluitdopje te openen als u de katheter aansluit op een nachtzak. 's Morgens kunt u het afsluitdopje weer dicht zetten en de nachtzak losmaken. Na het leeg maken van de nachtzak in het toilet moet u deze even doorspoelen met kraanwater.

Hoe vaak moet ik de opvangzak vervangen?

De beenzak en de nachtzak moet u eenmaal per 7 dagen vervangen. Indien de urine bloederig van kleur is, sterk ruikt of veel gruis of vlokken bevat, dan mag u de zakken om de 3 dagen verwisselen.

Verzorging van de verblijfskatheter

Tijdens het gebruik van de verblijfskatheter bestaat er kans op een blaasontsteking omdat er een vreemd lichaam (de katheter) in de blaas zit. Om het ontstaan van een blaasontsteking te voorkomen, is een goede doorstroming van urine en een goede hygiëne rondom de katheter belangrijk.

- Was daarom vóór en ná iedere handeling uw handen.
- Was 1 maal per dag de uitwendige geslachtsorganen met lauw water en zonder zeep. U mag ook met de beenzak onder de douche
- Gebruik nooit talk poeder of crème.
- Het is belangrijk om voldoende te drinken. U dient 1,5 a 2 liter per dag drinken. Bij voorkeur water.

Kan ik nog vrijen?

Een katheter in de plasbuis is hinderlijk tijdens het vrijen. Indien u seksueel actief bent, kunt u dit het beste bespreken met uw arts of verpleegkundige. Zij kunnen u persoonlijk advies geven.

Verwisselen van de katheter

Iedere 6 à 12 weken wordt de katheter verwisseld bij voorkeur door de thuiszorg en soms op de polikliniek urologie. Dan krijgt u hiervoor een afspraak mee. Bij voorkeur wordt de katheter door de thuiszorg verwisseld.

Belangrijk

Een veel voorkomend probleem is dat er urine langs de katheter naar buiten komt. Mogelijke oorzaken kunnen zijn:

- De katheter of verbindings slang tussen katheter en opvangzak ligt dubbel of is geknikt.
- De katheter is verstopt.
- De ballon of de katheter ligt niet in de blaas.
- Er zijn blaaskrampen.

Het eerste probleem kunt u zelf verhelpen. Blijft er toch urine lekken, dan moet u contact opnemen met uw huisarts of uw behandelend uroloog in het ziekenhuis.

Tot slot

De katheter zal u niet in uw bewegingsvrijheid belemmeren. U kunt uw dagelijkse activiteiten gewoon voortzetten. Ook sporten is mogelijk. Mocht u hierover nog vragen hebben, bespreek deze dan met uw arts of verpleegkundige.

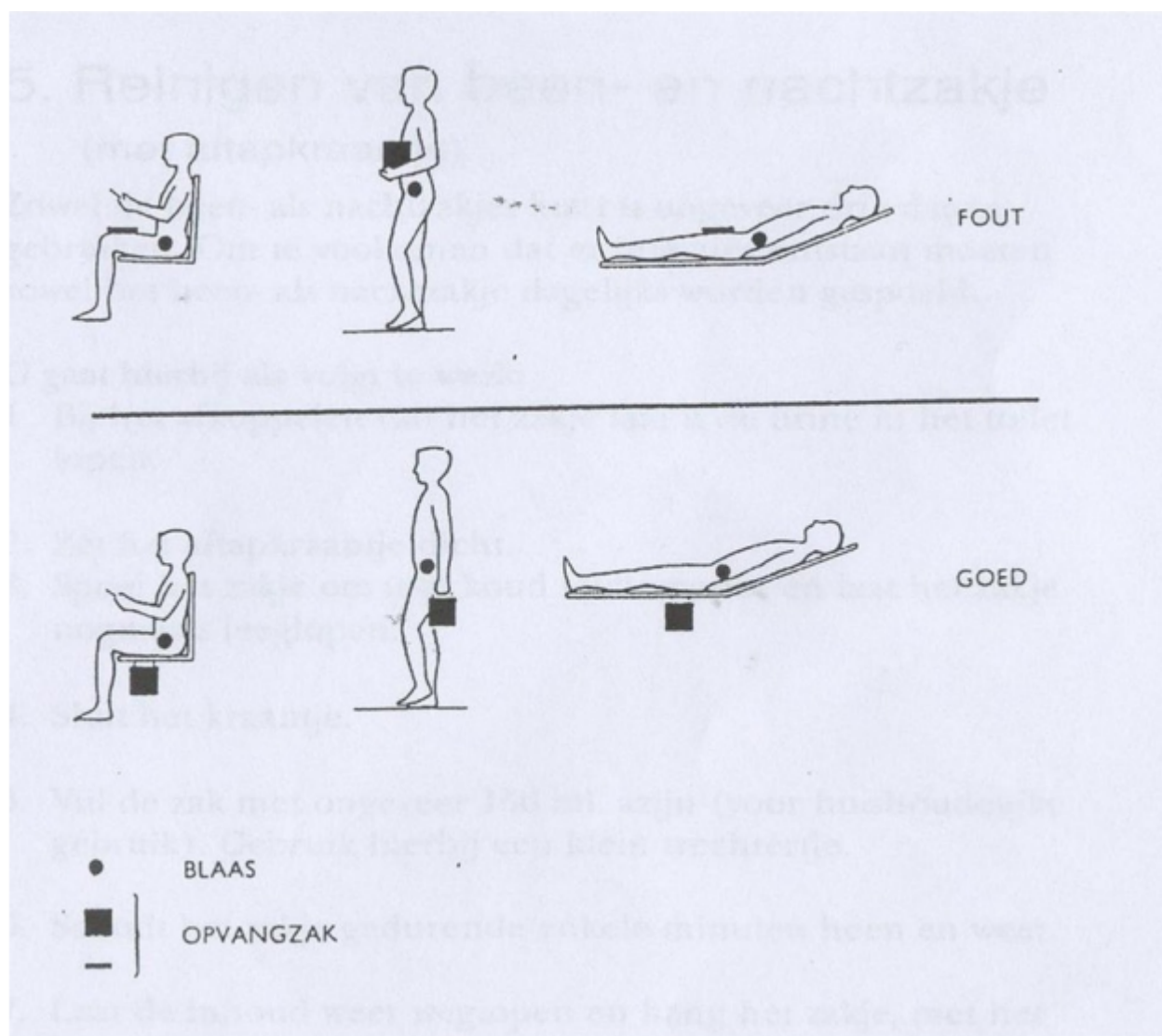
Vragen?

Wij helpen u graag. U kunt contact opnemen met de poli urologie. Bereikbaar op werkdagen van 8.00 uur tot 16.30 uur.

- Polikliniek Urologie:
T (076) 595 10 26

Buiten kantooruren kunt u contact opnemen met:

- Afdeling Spoedeisende Hulp
T (076) 595 50 00

Meer lezen over urologie bij Amphia?

[Ga naar afdeling Urologie \(https://www.amphia.nl/afdelingen/urologie\)](https://www.amphia.nl/afdelingen/urologie)